

Evaluering og refleksion af Malene Annikki Lundén

Andet modul af Nordisk Pilot uddannelse afholdt på Samsø.
November 2014

Metode og kommunikation i samspil med dokumentation og læring.

Metoder og processer til inddragelse og lederskab af forsamlinger og grupper.

På Nordisk pilot faciliterede og undersøgte vi cirklen som metode " fra tæk ind opstart og tæk ud afslutning.

Hele tryksagen <http://vbn.aau.dk/da/publications/cradle-to-cradle-island%286312394e-3771-40c0-a6c6-508de851e969%29.html>

CIRCLE

Facilitator: Malene Annikki Lundén

I first became acquainted with the circle as a process method at an alternative leadership training I went in 1995. One of the circle's strongest learning platforms is about examination of the democratic processes that works in groups!

The circle is a group!

The circle seems to investigate and train what **leadership** is, what does it mean in practice to be able to speak from an intention and finally ability to **listen!** The three initiatives are one of many exercises that are possible in a circle.

My curiosity was aroused and I experienced through phenomenal approach, what force and energy in the circle could transform and create.

Form and content and climate are all essential to a growth environment for learning can thrive and grow. It occurs in parallel when we facilitate with extensive experience and humour.

I've worked with this magical tool many many years ranging from children to elderly.

"None of us can travel further by ourselves.

Alone, our hearts become stony and guarded.

Alone, we become frightened.

But in gatherings of neighbours, sitting with a candle or a flower in the middle and an attitude of openness to the possibilities, we may become students of the circle."

On the second day of the C2CI-programme the circle was important because the circle gives a good arrival to things we ought to learn about and which we do not expect or understand.

The aim of the conference was **"Be prepared to be surprised"**. I invited all partners with C2CI into a softer development room, which a Circle is.

Our intention was to build a connectedness with each

Dag 1 .
Kommunikation
og proces

Principper for at arbejde med cirklen som metode for at lære i gruppe sammenhæng.

Vi er dem vi skal være
Vi styre med opmærksomhed og lytter uden at dømme.
Lederskabet er delt
Tal med en hensigt

other as humans. To be moved by the experience of starting with daring to slow down.

In the process work we must always try to challenge the thought of that we should provide something, we must accomplish something, we must create something. I invited all partners to check-in by telling where they were right now! It increases attention on the common field and sharpens increased energy. Some of this is important for the next several steps that often must be taken in development and process work.

The opposite is that we often come frantically in from all corners of the world and believe that the joint attention and focus is already in our meeting rooms and we miss out a good pre-contact before and think we can go into full contact and provide.

The circle challenges us to train ourselves continuously on being curious. Train us is not to judge what we hear. The main headlines in the emerging work on the circle.

The world we long for is a real-time experience that is already available to us. We access this experience by opening an interactive space that reminds us who we really are, holds us to our common intention, and honours our diversity, commonality, and contribution. This space is the circle.

Peer Spirit Circle Process is a highly adaptable modern methodology that calls on the structure of the circle process as it has existed throughout time. Because circle is universal, it is familiar and easily learned; because circle challenges current status quo, it needs to be hosted with skill.

www.peerspirit.com

http://www.ted.com/talks/elif_shafak_the_politics_of_fiction.html

Se film: Cirkel samtaler i optik af refleksion
<http://vimeo.com/69785464>

Dokumentation

Grafisk facilitering og medie kan fremme processen før og under og efter.
I planlægningsfasen kan medie og proces styrke forløbet for deltagerne.

Preparation
Welcome & Check In
Rotating Leadership
Shared Responsibility
Re-Stating Intention
Farewell & Check Out

What are you really good at?
Simon Tijsma picks up a candle
in the middle of the circle,
and answers –
“Bringing subjects together, but
I always burn my fingers!”

“ How we set the chairs determines how society functions ”

Relaterede links til undervisning for børn som Energiakademiet.

10 perspektiver på pædagogik

Håndbog til pædagogisk uddannelse 2014

<http://energiinstituttet.dk/307/>

Prøv testen som EA inviterer alle elever til at tage, inden de ankommer til undervisningstilbuddet på Samsø.

Se her og test dig selv

<https://docs.google.com/forms/d/1NnUko3lBzZydfqSGdWSByXSP31VkygEnVlQAEQ/viewform?formkey=dE01ZGZlM0E0EMTY4dVWxall2kdXc6EMQ>

Bæredygtig undervisning i børnehøjde. Alder 3 til 6 år

“Kunsten at forske “

Se filmen <http://vimeo.com/76513904>

Projektets formål og indhold

Målet er at sætte fokus på sammenhængen mellem kreativitet og forskning. Forskningens inspirerende univers anvendes til at udfordre, udvikle og synliggøre børn og unges potentiale som skabende kunstnere, ved at lade deres kreativitet være basis i et kunstnerisk udtryk. Projektet udmøntes ved at lade børn inspireres af forskningens kreative univers og derefter udtrykke sig kunstnerisk under vejledning af professionelle musikere, billedkunstnere, forfattere mv. Dette materiale er efterfølgende blevet bearbejdet af eksempelvis musik- eller kulturskoleelever. Som delmål i projektforløbet kommer der udstillinger, koncerter eller anden form for optræden rundt i de involverede kommuner, i region Midt Jylland Danmark. Samsø Energi Akademi medvirkede som videns institution og skulle formidle vind biomasse og sol som resurser i Øen Samsø omstilling til fossilaufhængig Ø.

Læs om projektet: <http://www.kulturringoj.dk/kreative-erhverv>

Dag 3
Undervisning
Malene Lundén

Bæredygtig undervisning i grundskolen og gymnasiet. Alder 14 til 18 år

Energi Camp for Grundskolen. Energi Safari for Gymnasierne.

Se filmen <http://vimeo.com/92816765>

Energi Camp & Safari på Samsø Energiakademi styrker bevidstheden blandt skoleelever i alle aldre om energiens centrale rolle i det nutidige liv. Vi underviser i hvordan energi udvindes, omdannes og anvendes samt konsekvenserne af disse processer. Energi Camp arbejder bevidst med at læringsprocesser er komplekse, og når det gælder energiundervisning, forsøger Energi Camp at tage højde for en række faktorer, herunder elevernes eksisterende energibevidsthedsniveau, aldersgrupper, kønsfordeling og kulturbaggrund samt den enkeltes valg til at medvirke i undervisningen. Derfor bliver alle elever testet inden de ankommer til Samsø Energiakademi. Dette danner baggrund for hvordan vi sammensætter deres undervisningstilbud. Energi Camp ligger uden for skolemiljøet og det kræver anderledes budskaber og metoder for at formidle den samme oplysning effektivt. Budskaberne skal serveres på en mere underholdende måde, og det er vigtigt at inddrage andre virkemidler.

Dag 3.
Undervisning
Malene Lundén

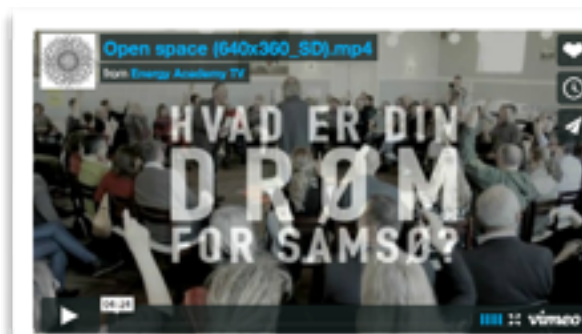

<http://vimeo.com/92816932>

Samsø som Danmarks vedvarende Energi Ø strategi 1.0 var fuldført efter 10 år. Derefter gik vi igang med udformningen af ny strategi Samsø 2.0 som kort tager udgangspunkt i Energiakademiets næste skridt, der handler om at udvikle nye tiltag inden for grønne uddannelser, satellit øer og byer, fossil fri ø og partnerskaber. Et vigtigt fokus er hvordan lokal befolkningen kan tænke sig, at være inkluderet og føle sig stimuleret til at tage ejerskab og lederskab i forhold til fælleskabet, så Samsø kan forsætte som et levende lokal samfund. Strategi, kommunikation og dokumentation afstemmes altid med vores netværk, for at sikre at Energiakademiet er på rette vej i forhold til vores målsætning! I det spor har vi bevidst sat et udviklings- og undervisningsforløb op. Shared Space er en kondenseret form af OST mødeteknik, hvor vi valgte at arbejde i en mindre form og med udvalgte ildsjæle.

I Shared Space valgte vi at gå på opdagelse og arbejde med "Appreciate Inquiry" (se metodebeskrivelse på næste side). En grundlæggende holdning i AI, at hvis vi mennesker skal lære noget af fortiden og bringe det med ind i fremtiden, skal det, som vi bringer med, være det allerbedste. Vi skal med andre ord lære at lære af vores succeser.

Dokumentationen (se video) bruges som forankringsværktøj og som referat til ildsjælene, der efterfølgende tager nye metoder i brug.

<http://vimeo.com/92816993>

Vi valgte at bruge Open Space Teknikken (OST) til borgermødet 2.0. (se metode beskrivelse på næste side). Inden mødet bragte Energiakademiet 6 artikler i den lokale avis, hvor vi inviterede stakeholders fra det private og offentlige til at udtale sig om fremtiden for bæredygtig udvikling på Samsø. Det var strategisk vigtigt for at vi alle langsomt men stærkt blev primet ind på at vi ALLE var igang med nye skridt ind i fælleskabet.

Grøn Uddannelse 2.0. Vi udformede en proces på baggrund af den enkeltes tilmelding til borgermødet som forgik via nettet og med spørgsmål på deres forhold til Samsø. Spørgsmålene omhandlede hvilke af de tre rum i forhold til Samsø havde den enkelte mest blik for. Fortid - Nutid - Fremtid. Således at vi som organisation havde et undervisnings greb på hvor og hvilke arketyper vi havde i spil. På den baggrund kunne sammensætte en mere kompleks proces. I 1997 udformede vi en lignende proces med en særlig erfaren facilitator og ham inviterede igen, med baggrund i den rapport der var udformet i 1997.. Vi afsluttede dagen med at invitere alle deltagerne til middag som en fejring og tak for deres indsats og bidrag. altid samler alle.

<http://vimeo.com/77582079>

Strategien på Energiakademiet hedder Samsø 2.0 og en del af dette er bl.a. grøn uddannelse.

Vi afholder hvert andet år en konference vi kalder "From Best to Next Practice". Konferencen er kun for vores støt stigende netværk og partnere. Netværket ankommer og sammen med lokalbefolkningen og vores medarbejdere på energiakademiet arbejder vi procesorienteret og med udgangspunkt i; hvad kan vi på Samsø og hvad kan andre lære af det? Hvordan kan samfundet Samsø fungere som rollemodel for resten af verden med vores omstilling til selvforsyende på vedvarende energi? Og den næste praksis er, at blive uafhængige af fossile brændsler. Den 3. konference afholdes i Marts 2015. Overskriften er: Fossil uafhængighed & Fremtidens Grønne Uddannelser. Her vil der komme deltagere fra tværfaglige læringsmiljøer som vil bidrage med hvilke tilbud der er aktuelle i fremtiden. Energiakademiet vil udforme et oplæg om den Nordiske pilot på konferencen, som inspiration på feltet.

Korte metode beskrivelser.

Appreciative Inquiry

I AI er der 8 grundantagelser, som man må overveje nøje, hvis metoden skal lykkes. Oversat fra Sue Annis Hammonds bog, *The Thin Book of AI*, lyder de således:

1. I ethvert samfund og enhver organisation er der noget, som virker.
2. Det, vi fokuserer på, bliver vores virkelighed.
3. Virkeligheden skabes i øjeblikket, og der er flere virkeligheder.
4. Den måde, der spørges på i en organisation eller i en gruppe, influerer på en eller anden måde på gruppen.
5. Folk er mere trygge og har det bedre med at rejse ind i fremtiden (det ukendte), hvis de medbringer dele af fortiden (det kendte).
6. Hvis man skal medbringe noget fra fortiden, skal det være det bedste herfra (eller det, der virker).
7. Det er vigtigt at værdsætte forskellighed.
8. Det sprog, vi bruger, skaber vores virkelighed.

Dag 1.
Kommunikation
og proces

Hvad er Open Space ?

Open Space teknologi, en anden måde at søge og finde løsninger på sammen.

Hvad er Open Space teknologi og hvad kan denne teknik/metode betyde for verden?

Open Space Technology (ost) er en mødeform og arbejdsmetode, som bliver brugt over hele verden. Den er fuldstændig uden overflødig struktur og bliver brugt meget effektivt i grupper fra 8 til 2000 personer. OST benyttes blandt andet i USA og Europa til kritiske og komplekse emner der har med fremtiden at gøre.

Open Space skaber et åbent rum. En enkel, men meget stærk ramme, skaber vilkår for en dynamisk proces med diskussion og samarbejde. Hver eneste deltager bidrager med sin kompetence og kreativitet og har direkte indflydelse på det endelige resultat.

Energi Camp & Energi Safari intention og hvilke undervisnings tiltag der tilbydes fra Samsø Energiakademi.

Før eleverne ankommer til EnergiCampen, skal de have taget en test på Energiakademiets hjemmeside. Det giver facilitatoren et billede af, hvor eleverne er, hvilken viden de har, og hvor de har brug for mere viden. Ved at tage udgangspunkt i elevernes svar, kan facilitatoren tilpasse formidlingsniveauet. Bæredygtighed og energi sættes hele tiden i forhold til elevernes dagligdag, så de nye indsigter bliver konkrete.

Kontakten med eleverne er vigtig. Derfor tager facilitatorerne imod eleverne ude på gårdspladsen og giver alle hånden og kigger dem i øjnene. Det må aldrig blive *business as usual*. Eleverne skal føle, at de skal i gang med noget vigtigt, og at de er en central del af en større fortælling.

Dag 3
Undervisning på Samsø
Energiakademi

Gode råd

• • •

- 1) Arbejd med fællesskaber og empati - det er grundlaget for udvikling og forandring.
- 2) Angrib problematikken fra mange vinkler og ikke kun det naturfaglige – det skaber nye ideer og løsninger, og det fastholder elevernes interesse.
- 3) Tænk altid både og – vælg ikke mellem teknologiske løsninger og adfærdssændringer på klima- og miljøudfordringer, men fokuseres på begge dele.

Gør viden synlig

I løbet af undervisningen skal eleverne selv komme frem til ideer, løsningsforslag og strategier. Den proces understøtter EnergiCampens facilitatorer blandt andet med film, forsøg og øvelser.

I en øvelse skal klassen sætte sig i en cirkel og tælle til 21 sammen uden at lægge en strategi for hvordan. Hver elev må kun sige et tal, og hvis de taler i munden på hinanden eller siger samme tal flere gange, skal de starte forfra. De får tre forsøg, og 90 % af klasserne når ikke i mål. De ender med at tælle i munden på hinanden, fordi de skynder sig, ikke lytter eller giver plads til hinanden. Øvelsen får eleverne til at tænke over samarbejde og på, hvor svært det så er at gennemføre et stort projekt og en vision, hvis man ikke har en plan.

“Energi Camp er iværksat på baggrund af Samsøs status som Danmarks vedvarende energi-ø”

Dag 3
Undervisning på Samsø
Energiakademi

Når dagen begynder, viser facilitatoren en klassisk grøn tavle fuld af skrift, tegninger, pile og understregninger fra den tidligere klasse, der har været igennem forløbet. Eleverne synes det ligner et totalt kaos. Tavlen viskes ren og bliver i løbet af dagen fyldt med elevernes egen nye viden. Til sidst gennemgår de sammen tavlen, som igen ligner kaos. Men denne gang forstår eleverne det. De tæller sammen med facilitatoren, hvor mange aha-oplevelser og hvor meget ny viden de har fået. Når de

Dag 1. Søren Hermansen
Kommunikation og proces

Forlæsning V/ Søren Hermansen. Hvad er bæredygtig økonomi og et bæredygtigt samfund ?

Forelæsning af Steen Svendsen. Grafisk Facilitering af Nathalie Nguyen fra Spark.

Dag 2.
 Fremtid - Backcasting
 Den fundamentale og
 vindende dagsorden.

Backcasting som metode - Vision - Barriere - Muligheder-Action.

Dag 2.
Steen Svendsens.
Hvad kan Norden med deres
erfaringer inden for
bæredygtighed ?
Hvad er temperaturen ?

3 DAGES PROGRAM FOR NORDISK PILOT

Intention: Hvad har Nordisk Pilot gennemgået af metoder og processer i deres forløb i Danmark.

“ 3 dage er kun en let berøring i forhold til 17 års udvikling og implementering med vedvarende energi på Samsø ”

Min linse før NPU

NP Gruppen er helt nye til lokalitet, mentalitet og aktivitet.

Derfor skal facilliteringsoptikken og det pædagogiske greb udføres med langsomhed samt øget fokus på præmisser og funktion. Her er det vigtigt at den NYE gruppe mærker ledelse i både læring og retning. Hvem er autoriteten ? Hvad er disciplin ? Hvad er formålet på aha og åååh ?

Det følgende afsnit er mine tanker bagved det jeg oplevede i kontekst af underviser.

Dag 1

Set ud fra optikken på de forskellige læringsmål og balancen imellem hvad er facillitering og hvad er proces. Hermed mine bud:

På Nordisk Pilot var facillitering bl.a. i spil ved **metoden cirkel** facilliteret af Malene Lundén.

1. Specielt åbningscirklen den 1. dag, blev noget helt særligt. I en skala fra 1 til 10 løb den af sted med en 10'er, fordi cirklen blev personlig og I tog ejerskab og lederskab samt styrede feltet med stor opmærksomhed på det der var i figur hos den enkelte.
2. Afslutnings cirklen blev lidt kaotisk, vi ville for meget og vægten blev fordelt mere på underviserne end deltagerne, i forhold til evaluering og næste pilot modul i Sverige. Det gik ! Cirklen fik 4 !
3. Min tolkning og hypotese: Lærings mål - At i som gruppe længes efter en "community spirit" og ubevidst ønskede et begyndende fælleskab som, kan fungere som ansvarligt netværk. Det lykkedes i forhold til min erfaring med at facillitere åbnings cirkler på nye grupper ! [Se side 1 og 2 for metode]

Søren Hermansens spørgsmål:

“ Hvad er bæredygtig økonomi og samfund ? Efterfølgende en gruppeproces hvor vi gik i dybden med spørgsmålene.

Nathalies brugte grafisk facillitering til at opsumere vigtige pointer. (Se tegning på side 9)

1. I vil redde verden.
2. Mennesket kommer først.
3. Hvad er der i det for mig ?

Dag 2

Nathalies brugte grafisk facillitering som metode på at opsumere pointer i Steen Svendsens forlæsning om metoden "Backcasting". (Se tegninger side 11)

Proces

Succeskriterier ved dagens undervisning var følgende.

- Indblik
- Tryk ved metoden
- Videndeling.

Det virkede og I fik delt jeres viden og fik afprøvet metoden og et indblik i hvad "Backcasting" kan som et værktøj, når der arbejdes med ex bæredygtighed. Jeg vil gøre opmærksom på at succeskriterier ikke er det samme som læringsmål. Fordi at vi ikke kan være sikker på om succeskriterierne opstår på baggrund af 2 timers oplæg.

“ Husk at kigge ex 20 år tilbage, hvis der kigges 20 år frem ”

Samsø Energiakademi arbejder også proaktivt med tidslinjer - **Past - Present - Future**

De 3 P'er: Probability - Possibilities- Prognosis

Den fundamentale dagsorden og vindende dagsorden.

1. Den fundamentale er mere konkret, men kan mangle retning
2. Den vindende er mere holistisk, og har mere retning og vision.
3. Det er indsigten og balancen samt opmærksomheden der øger success når begge dagsordner tages i et og bruges proaktivt ind i vores arbejde og udvikling.

Proces på sidste del af Steen Svendsens oplæg

Ressorcegruppen bag Nordisk Pilot har et opdrag i afviklingen af Nordisk pilot. Vi skal skabe transparent i vores undervisnings moduler således at I som deltagere kan bringe nye metoder og læring hjem som kan iværksættes af jer som undervisere ind i jeres organisationer.

Blanding af proces & facillitering

Eftermiddagens gruppe proces gik på at lære fra "Backcasting"-metoden ved at arbejde individuelt med sin egen organisation:

Refleksion "Backcasting": Vision - Muligheder - Barriere - Handling.

1. Et godt og komplekst værktøj til opsamling af viden/data på det horisontale og vertikale spor med blik på ex bæredygtighed ind i organisationer i Norden.
2. Et læringspunkt var hvordan vi kunne bruge forskelle på mænd og kvinder i forhold til forbedringer på nogle studie retninger der har hovedvægt på det ene køn.

Hvad er "facilitering" på Samsø Energiakademi?

"Forløser potentiale og skaber synergi"

Facilitering er en professionel praksis, der har til formål at hjælpe grupper med at nå et fælles mål gennem processer, der aktiverer og involverer deltagerne optimalt.

Målet med **facilitering** er at forløse grupperes kollektive potentiale eller visdom. Facilitering er særlig velegnet, når:

- Deltagernes aktive medvirken er afgørende for at opnå et godt resultat.
- Deltagernes medvirkendes faglighed og forskellighed skal befrugte hinanden.
- Deltagerne skal have ejerskab til de resultater, der skabes i gruppen og organisationen ønsker mærkbar forandring og udvikling.

Facilitering er ikke for sjov, selv om det ofte opleves sådan. Det er en meget kraft- og effektiv måde at arbejde på.

Hvad er begrebet "proces" som har drevet Samsø Energiakademi og lokal befolkningen på Samsø frem mod strategien uddannelse 2.0.

Fra latin kommer ordet processus, hvilket betyder 'forløb'. En anden ord for proces er: "perfektum participium" hvilket betyder, "at procedere" eller at 'gå frem'

I min undervisning er mit hovedfokus på "**ledelse i læring**". Derfor betyder processen bl.a. at der aldrig er fokus på en enkelt deltager eller en gruppe af deltagere. Jeg starter altid med at facilitere via cirklen som metode og det skaber fokus på det uformelle og det vi er optaget af. Samtidigt arbejdes der hele tiden hen imod at deltagerne ikke føler sig bedømt eller holdt øje med i processen, hverken som person eller for det de gør og præsterer. På den måde opbygges et miljø, hvor den enkelte tør deltage mere "som sig selv" i stedet for at gemme sig bag ved faglige, sociale eller kulturelle vaner, fordomme og forventninger. Frygten for at fejle bliver mindre og det i sig selv gør det lettere at deltage kreativt i processen. Samtidig er det, at kunne fejle en forudsætning for at turde, og dermed kunne anvende sin horisontale viden i en kreativ proces, som kræver at man kan give slip og er sig selv, både fagligt og socialt. Forandring i grupper og organisationer, kræver en kompetent facilitator, der ved hvad han eller hun har med at gøre. Facilitatoren formulerer som regel definitioner og metaforer undervejs som hjælpemidler i facilitering:

Sproget som greb på den Nordiske Pilot.

Jeg anbefaler at der løbende i forelæserne og i processerne ligger særlig vægt på at deltagerne involveres i at tage ejerskab for hvor meget de vil/kan forstå og dermed også lære !

Jeg anbefaler at der opbygges en tillid ved at vi lærer at udveksle på vores landes forskellige modersmål. Dette skal gøre ved at have mod til at lytte eller gøre opmærksomt på at nogle ord ikke kan forstås. Ex når jeg holder møde med ressourcegruppen bag ved Nordisk Pilot Uddannelsen spørger jeg ofte de Svenske eller Finske samarbejdes partnere om ord/begreber som jeg ikke forstår. Og derved lærer jeg en hel masse ved at lytte og forstå hvad der menes.

Jeg tror det er vigtigt at underviseren facilitere i kontakt med deltagerens ansigtsudtryk og energi ved spørge eller mærker om deltagerne er aktivt med. Ex ved at spørge ind til deltagerne eller stoppe op og samle op på hvad der er sket indtil NU.

Vi har i ressourcegruppen på Nordisk Pilot talt om at udforme en ordbog med de forskellige landes begreber/tematikker inden for bæredygtighed. På det nylige afholdte modul i Danmark var en tilbagemelding fra en af de Finske deltager, at han forstod ca. 45 % af den danske undervisning . Det gik dårligt sprogligt, når NP deltagerne skulle møde de lokale.

Et forsøg ! Men hvad gør vi som underviser når det ikke virker !

Paradokser er en del af det og vi må eksperimentere i at undervise.

Jeres oplevelser vedrørende det at besøge de Samsø ildsjæle virkede ikke helt efter hensigten. De Samsø ildsjæle er ikke uddannet eller trænet til at kommunikere eller formidle for grupper fra Ex forskellige Nordiske lande. Dette kræver en helt særlig indsats og økonomi, hvis der i fremtiden skal tilbydes møder med de lokale ildsjæle eller stakeholders i samspil med uddannelse.

Afslutning

Fra en af deltagerne på Nordisk Pilot, kom en direkte fysisk tilbagemelding på min undervisning. Pointen er ikke hvem deltageren er eller at det var mig som underviste. Jeg har valgt at tydeliggøre dette eksempel fordi det er et godt eksempel på eleven som aktiv medskaber og undervisningen som et rum der skaber ejerskab for egen læring. For det handler nemlig også om at få det bedste frem i underviseren! Det taler vi ikke om i forhold til learning while doing. Det vil jeg gerne stimulere jer alle til i jeres egen undervisning.

Jeg spurgte deltageren om han ville gå hjem og skrive det han havde delt med mig mundtligt. Dermed blev der skabt en platform for yderlig yderlig og læring og en måde at arbejde med "Feed Forward".

Deltagerens citat:

"En beskrivelse af min oplevelse af din undervisning, og jeg vil efter bedste evne prøve at gengive det her:

Det, jeg nemlig sad tilbage med, var en oplevelse af, at underviserens undervisning virkede kropsligt inddragende. Som om at læringen ikke opstod som en udelukkende kognitiv bearbejdning oppe i hovedet, men ligeså meget talte til det intuitive og den spontant kropslige erfaring og sansning af hele rummet, når dette blev sat i bevægelse med underviseren som dirigent.

Normalt på universitet ligger den læringsmæssige pointe således i tekstform på tavlen, hvor den medieres igennem underviseren, hen over en kant / "scenen" og ned til de studerende. Forskellen i underviserens undervisning var, at den læringsmæssige pointe ikke var formidlet igennem tekst, men snarere opstod som et mere komplekst sammenspil af kroppens og sansernes aktive deltagelse og den deraf afledte refleksion i situationen.

Scenekanten eksisterede således ikke, hvorfor man oplevede, at du som underviser talte "med" og ikke "til" de studerende. Hermed bliver man som person selv en medspiller i "skuespillet", snarere end en passiv lytter.

Jeg tænker, det netop fungerer, fordi underviseren hele tiden "rører i gryden" og holder rummet igang ved at veksle mellem sanselige stimuli, kropslig aktivering og invitation til refleksion (mere end blot downloading af data fra tavlen)."

Links:

Energiinstituttet:

<http://energiinstituttet.dk/>

Malenes Lundéns inspiration:

Læring og undervisning af Professor dr. pæd. Mads Hermansen:

"Jeg anvender hans teori når jeg tilrettelæggelsen min undervisning."

<http://energiinstituttet.dk/494/>

Kapitel fra DK pædagogisk Grundbog. UK & DK

Værksted, natur og teknik: Læren om bæredygtig udvikling og uddannelse.

<http://energiinstituttet.dk/307/>

Communities af Søren Hermansen

<http://energiinstituttet.dk/241/>

Søren Hermansens forlæsning:

<http://energiinstituttet.dk/496/>

Steen Svendsens forlæsning Fremtid via backcasting.

<http://energiinstituttet.dk/497/>

Kataloget fra "Next to Best" af Commonity V/ Malene Lundén

Artikel hvad er vigtigst tro eller adfærd i forhold til bæredygtighed !

<http://energiinstituttet.dk/2/>